

Sygn. akt II C 673/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Kaźmierak

Protokolant: Marta Witek

po rozpoznaniu: w dniu 22 kwietnia 2015 r. w Ł.

sprawy z powództwa: M. S.

przeciwko: D. P. (1) i W. P. (1)

o: 106.209,68 złotych

1. zasądza solidarnie od D. P. (1) i W. P. (1) na rzecz M. S. kwotę 106.209,68 zł (sto sześć tysięcy dwieście dziewięć złotych, sześćdziesiąt osiem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 maja 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu;

2. zastrzega pozwanym prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do wartości ustalonego w spisie inwentarza stanu czynnego spadku;

3. odstępuje od obciążenia pozwanych kosztami sądowymi.

Sygn. akt II C 673/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 maja 2013r. M. S. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych D. P. (1) i W. P. (1) kwoty 106.209,68 zł tytułem zwrotu udzielonych spadkodawcy pozwanych - Z. P. (1) pożyczek w kwocie 33.257,66 zł i 72.952 zł, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że w dniu 7 lutego 2011r. zawarła z bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę pożyczki na rzecz zmarłego Z. P. (1), w łącznej kwocie 72.952,02 zł.

Następnie, w dniu 10 listopada 2011r. zaciągnęła na jego rzecz pożyczkę w banku (...) S.A. z siedzibą we W., na łączną kwotę 33.257,66 zł.

Kwoty udzielonych kredytów zostały przekazane przez powódkę do rąk Z. P. (1), w formie udzielonych przez nią pożyczek. Na tę okoliczność strony zawarły umowę pożyczki z dnia 7 lutego 2011r. oraz umowę pożyczki z dnia 10 listopada 2011r.

Przed zwrotem powyższych kwot Z. P. (1) zmarł w dniu 21 grudnia 2011r.

(pozew, k. 2-5)

W odpowiedzi na pozew z dnia 22 lipca 2013r. pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. Wskazali, iż spadkodawca nie zawarł z powódką żadnej umowy pożyczki, a załączone do pozwu umowy są sfałszowane, zaś umieszczone na nich podpisy Z. P. (1) zostały podrobione.

(odpowiedź na pozew, k. 31-38)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W czerwcu 2008 roku Z. P. (1) kupił nieruchomość rolną w miejscowości K. za kwotę około 89.000 zł. Chciał na niej urządzić dom spokojnej starości. W chwili zakupu znajdowały się na niej obora, stodoła, zabytkowy dom i mały domek. Wymagały one częściowego remontu.

(zeznania J. K., k. 398v., zeznania K. C., protokół z dnia 29.10.2014r., 00:11:58, k. 298, zeznania S. W., protokół z dnia 29.10.2014r., 00:19:58, k. 298v., zeznania M. B., protokół z dnia 29.10.2014r., 01:10:30, k. 300, zeznania I. F., protokół z dnia 29.10.2014r., 01:27:13, k. 300v., akt notarialny, k. 38-42 załączonych akt KRUS)

Z. P. (1) posiadał oszczędności w kwocie 60.000 zł. Na zakup i wyremontowanie nieruchomości w K. potrzebował większej kwoty.

Początkowo starał się o pozyskanie kredytu inwestycyjnego w L. Banku. Jednak go nie uzyskał.

Ostatecznie zaciągnął kredyty w bankach oraz pożyczki u znajomych. Zakupu przedmiotowej nieruchomości dokonał przeznaczając oszczędności w kwocie 60.000 zł oraz pożyczając od I. F. (2) kwotę 20.000 zł. Otrzymał pożyczkę także od A. S. oraz ponownie od I. F. (2) w kwocie 20.000 zł. Kredyty częściowo przeznaczył na konsumpcję, na utrzymanie żony i syna, którzy nie pracowali, a część zainwestował w nieruchomość w K..

(zeznania I. F., protokół z dnia 29.10.2014r., 01:27:13 – 01:39:27, k. 300v.-301, 02:02:21, k. 302, potwierdzenie operacji, k. 295.)

Z. P. (1) starał się uzyskać dofinansowanie ze środków UE w ramach programu rozwoju terenów wiejskich, jednak najpierw musiał zainwestować własne środki finansowe.

(zeznania P. Ł., protokół, 29.10.2014r., 00:55:50, k. 299v.)

Zmarły Z. P. (1) był żonaty z D. P. (1), jednak łączyły go bliskie relacje z partnerką biznesową I. F. (2). Stanowili parę.

(zeznania B. M., protokół z dnia 26.01.2015r., 00:10:00, k. 374, zeznania I. F., protokół z dnia 29.10.2014r., 01:19:42, k. 300v.)

Powódka poznała Z. P. (1) w 2010r.

(zeznania powódki, k. 399v.-400)

M. S. początkowo starała się o pożyczkę dla Z. P. (1) w L. Banku.

(zeznania K. C., protokół z dnia 29.10.2014r. 00:11:58, k. 298)

Dnia 7 lutego 2011r. powódka M. S. zawarła z bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. umowę pożyczki nr (...) w kwocie 33.257,66 zł.

(umowa, k. 339-347)

Powyższa umowa została zawarta w oddziale banku przy ul. (...) w Ł.. Wszystkie formalności załatwiał zmarły. Przy jej podpisywaniu była obecna powódka i Z. P. (1).

(zeznania powódki, k. 399v.-400)

Następnie w dniu 10 listopada 2011r. powódka zaciągnęła pożyczkę w (...) S.A. z siedzibą we W., nr (...), na łączną kwotę 72.952,02 zł. Została ona zawarta w oddziale banku w G.. Wszystkie formalności załatwiał zmarły.

(umowa, k. 324-332, zeznania powódki, k. 399v.-400)

Kwoty udzielonych kredytów zostały przez powódkę natychmiast przekazane do rąk Z. P. (1). Na tę okoliczność strony zawarły umowę pożyczki z dnia 7 lutego 2011r. oraz umowę pożyczki z dnia 10 listopada 2011r. Przy ich zawarciu była obecna I. F. (2). Z. P. (1) przyjechał do powódki z gotowymi umowami, nie podpisywał ich przy niej. Powódka je podpisała.

Zgodnie z postanowieniami umowy z dnia 07.02.2011r. pożyczkobiorca zobowiązał się do zwrotu kwoty 33.257,66 zł do dnia 10.02.2017r. wraz z odsetkami od zaciągniętej pożyczki w kwocie 28.111,35 zł, co łącznie stanowiło kwotę 61.369,01 zł. Za opóźnienie w zwrocie pożyczki zobowiązał się do zapłaty odsetek karnych w wysokości – zgodnie z umową kredytową nr (...). W dniu 08.02.2011 r. został sporządzony aneks do umowy pożyczki z dnia 07.02.2011 r., dotyczący wyrażenia zgody na ujawnienie treści ww. umowy pożyczki w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Łasku celem zabezpieczenia do czasu całkowitej spłaty pożyczki wraz z odsetkami.

Zgodnie z postanowieniami umowy z dnia 10.11.2011r. pożyczkobiorca zobowiązał się do zwrotu kwoty 72.952,02 zł do dnia 18.11.2016r. wraz z odsetkami od zaciągniętej pożyczki w kwocie 51.888,82 zł, co łącznie stanowiło kwotę 124.840,84 zł. Za opóźnienie w zwrocie pożyczki zobowiązał się do zapłaty odsetek karnych w wysokości – zgodnie z umową kredytową nr NP. (...). W dniu 12.11.2011 r. został sporządzony aneks do umowy pożyczki z dnia 10.11.2011 r., dotyczący wyrażenia zgody na ujawnienie treści ww. umowy pożyczki w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Łasku celem zabezpieczenia do czasu całkowitej spłaty pożyczki wraz z odsetkami.

(umowy pożyczki, k. 64, k. 88-91, zeznania I. F., protokół z dnia 29.10.2014r., 00:36:37, k. 301, zeznania powódki, k. 399v.-400)

Pierwotnie wskazane umowy zostały spisane odręcznie. Po około dwóch tygodniach z inicjatywy Z. P. (1) zostały sporządzone na komputerze.

(zeznania powódki, k. 399v.-400)

Podpisów pożyczkobiorcy o treści „Z. P.” figurujących na następujących dokumentach:

- a) umowie pożyczki zawartej w dniu 10.11.2011r., w G., pomiędzy Z. P. (1) a M. S. (pożyczka w wysokości 72.952,2zł, zobowiązanie pożyczkobiorcy do zapłaty odsetek karnych wg. umowy kredytowej nr (...)), k. 64,
- b) aneksie z dnia 12.11.2011 r. do umowy pożyczki z dnia 10.11.2011 r., dotyczącym ujawnienia treści ww. umowy pożyczki w księdze wieczystej nr (...), k. 64,
- c) umowie pożyczki zawartej w dniu 07.02.2011 r., w Ł., pomiędzy Z. P. (1) a M. S. (pożyczka w wysokości 33.257,66 zł, zobowiązanie pożyczkobiorcy do zapłaty odsetek karnych wg. umowy kredytowej nr (...)) , k. 64,
- d) aneksie z dnia 08.02.2011 r. do umowy pożyczki z dnia 07.02.2011 r. dotyczącym ujawnienia treści ww. umowy pożyczki w księdze wieczyste nr (...), k. 64,
- e) umowie pożyczki zawartej w dniu 10.11.2011r., w G., pomiędzy Z. P. (1) a M. S. (pożyczka w wysokość 72.952,2 zł, zobowiązanie pożyczkobiorcy do zapłaty odsetek karnych wg umowy kredytowej nr (...)), k. 88-89,
- f) umowie pożyczki zawartej w dniu 07.02.2011 r., w Ł., pomiędzy Z. P. (1) a M. S. (pożyczka w wysokość 33.257,66 zł; zobowiązanie pożyczkobiorcy do zapłaty odsetek karnych wg umowy kredytowej nr (...)), k. 90-91,

- nie nakreślił Z. P. (1).

Przedmiotowych podpisów prawdopodobnie nie nakreśliła D. P. (1).

Wzmiankowane podpisy zostały sfalszowane metodą naśladowstwa i z tego powodu posiadają ograniczoną przydatność do badań identyfikacyjnych wykonawcy (z uwagi na dość znacznie ograniczoną ekspozycję cech indywidualnych grafizmu wykonawcy), determinując niekategoryczne opiniowanie w przedstawionym zakresie. Stwierdzone różnice grafizmu zestawianych podpisów, jak również niska wartość identyfikacyjna podpisów kwestionowanych, upoważniły do wykluczenia D. P. (1) z wykonawstwa ww. podpisów, ale z przytoczonych powodów wykluczenia niekategorycznego.

(opinia biegłego z zakresu kryminalistycznych badań pisma i dokumentów, k. 159-178, opinia uzupełniająca, k. 250-252)

W dacie zawarcia umów powódka utrzymywała się z emerytury w wysokości 700 zł. Nie uczestniczyła przy załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem kredytu. Formalnościami związanymi z uzyskaniem kredytu zajmował się Z. P. (1), brał od powódki jej dowód, odcinek emerytury oraz potwierdzenie dokonania opłat za prąd. Powódka pojawiła się w banku dopiero po odbiór pieniędzy.

M. S. obawiała się brać pożyczki w bankach, bowiem stanowiłyby dla niej duże obciążenie finansowe. Chciała jednak pomóc Z. P. (1) ukończyć remont nieruchomości w K.. Liczyła na otrzymanie miejsca w domu spokojnej starości, który Z. P. zamierzał otworzyć na terenie nieruchomości w K.. Twierdził on, że nie ma zdolności kredytowej. Obiecał powódce spłacić całe zadłużenie wraz z odsetkami.

(zeznania powódki, k. 399v.-400, zeznania I. F., 01:48:22, k. 301v.)

Do daty zgonu Z. P. (1) dokonywał w imieniu powódki wpłat na rzecz (...) S.A. (...) Banku S.A. z tytułu zaciągniętych przez nią pożyczek.

(potwierdzenia wpłaty, k. 86, k. 357v.- 359v., 337 zeznania powódki, protokół z dnia 21.10.2013r., 00:16:37, k. 65v.)

Z. P. (1) w 2011r. przeprowadzał remont na nieruchomości w K.. Ogrodził działkę, koszt ogrodzenia stanowił kwotę około 30.000 zł. Następnie doprowadził wodę i światło, koszt przyłącza energetycznego i wodnego wyniósł około 20.000 zł, wymienił okna. Wyremontował mały domek za około 300.000 zł.

(zeznania J. K., k. 398v.-399, zeznania J. S., protokół, 29.10.2014r., 00:31:58, k. 299, zeznania I. F., protokół z dnia 29.10.2014r., 01:59:31, k. 302, 02:09:43, k. 302, zeznania M. B., protokół rozprawy z dnia 29.10.2014r., 01:10:30, k. 300)

Z. P. (1) zmarł w dniu 21 grudnia 2011r.

(okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 9 stycznia 2012r. powódka wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym pożyczkobiorcy.

(wniosek, k. 10-11)

Postanowieniem z dnia 30 marca 2012r., wydanym w sprawie o sygn. akt I Ns 185/12, Sąd Rejonowy w Pabianicach, stwierdził, że spadek po zmarłym Z. P. (1), na podstawie ustawy nabyli: żona D. P. (1) oraz syn W. P. (1) po 1/2 części każde z nich, z dobrodziejstwem inwentarza.

(postanowienie, k. 12)

Powódka pismem z dnia 25.05.2012r. wystąpiła do D. P. (1) i W. P. (1) z wezwaniem ich do zwrotu udzielonych spadkodawcy pożyczek.

W odpowiedzi na otrzymane w dniu 29 maja 2012r. wezwanie do zapłaty, pozwani wskazali, iż skierowane do nich żądanie zapłaty kwot 72.952,02 zł oraz kwoty 33.257,66 zł jest bezzasadne i bezprawne. Podnieśli, iż odziedziczyli spadek po Z. P. (1) z dobrodziejstwem inwentarza bez odpowiedzialności za długi spadkowe.

(wezwanie wraz z potwierdzeniem wysłania, k. 44-47, k. 14-15, odpowiedź, k. 17-18)

Pismem z dnia 24.01.2013r. (...) Bank S.A. w związku z wypowiedzeniem umowy kredytowej nr (...) z dnia 2011-02-07 i postawieniem całej należności w stan natychmiastowej wymagalności wezwał powódkę do zapłaty całości należności obejmującej:

33.621,85 zł - tytułem należności kapitałowej, 3.744,47 zł - tytułem naliczonych odsetek umownych, 74,61 zł - tytułem odsetek za opóźnienie w spłatach naliczonych do dnia 2013-01-23 oraz 85 zł - tytułem kosztów monitów i wezwań do zapłaty, co łącznie stanowi kwotę: 37.525,93 zł.

(wezwanie do zapłaty, k. 16)

(...) Bank S.A. wypowiedział powódce umowę kredytową z dnia 10.11.2001r. i wezwał ją do natychmiastowej spłaty całej należności. Wypowiedzenie umowy uprawomocniło się w dniu 20.09.2012r.

(informacja z (...) Bank S.A., k. 396)

Z. P. (1) był agentem ubezpieczeniowym i doradcą finansowym, uzyskiwany przez niego średni dochód na przestrzeni kilku ostatnich lat wynosił ok. 2.000 zł miesięcznie. W okresach 01.09.2004r.-30.11.2004r., 01.04.2005r.-27.04.2007r., 02.07.2007r.-28.12.2007r. (z niewielkimi przerwami) był zatrudniany na umowy zlecenia w (...), z wynagrodzeniem od 2006r. w wysokości około 1.000 zł miesięcznie. Za lata 2010-2011 nie uzyskał żadnego dochodu.

D. P. (1) - żona Z. P. (1) zastała zarejestrowana w Urzędzie Pracy w P. jako osoba bezrobotna w dniu 28.01.1991r. (podjęła pracę w dniu 18.11.1991r.), następnie ponownie w dniu 20.12.1999r.

Pozwana D. P. (1) –od 2002r. nie pracowała. Wraz z synem – pozwanym W. P. (1) pozostawała na utrzymaniu męża. Z. P. (1) skarżył się doradzającemu mu w zakresie zagospodarowania nieruchomości w K. S. W. (2), że jest w trudnej sytuacji, bowiem jest jedynym żywicielem rodziny.

D. P. (1) została ponownie zarejestrowana w Urzędzie Pracy w P. jako osoba bezrobotna w dniu 27.08.2012r. bez prawa do zasiłku.

Aktem notarialnym z 2008r. małżonkowie P. wyłączyli wspólność ustawową i ustanowiły rozdzielną majątkową.

(zeznania S. W., protokół z dnia 29.10.2014r., 00:19:58, k. 298v., zeznania I. F., protokół z dnia 29.10.2014r., 01:45:50, k. 301v., dokumentacja z Urzędu Pracy, k. 119, oświadczenie powódki, protokół z dnia 29.10.2014r, 02:27:24, k. 302v., informacja z US, k. 313, zeznania I. F., protokół z dnia 29.10.2014r., 01:19:42, k. 300, zeznania pozwanej, D. P., k. 401, dokumentacja ZUS, k. 123-148, załączone akta KRUS)

Pozwany W. P. (1) po otrzymaniu po śmierci ojca telefonu od córki powódki z prośbą o uregulowanie zadłużenia zmarłego, początkowo postanowił wraz z matką je spłacić.

(zeznania W. P., k. 401v.)

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łasku M. K. prowadzi przeciwko M. S. postępowanie egzekucyjne: - z wniosku wierzyciela (...) Bank S.A. (bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 15.11.2013r. o zapłatę kwoty 41.337,58 zł,

zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Łasku z dnia 04.12.2013r. /należność główna - 33.621,85 zł/) w sprawie Km 45064/13 oraz z wniosku wierzyciela (...) Bank S.A. (bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 19.02.2013r. o zapłatę kwoty 69.738,59 zł, zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Łasku z dnia 11.03.2013r. /należność główna – 58.878,78 zł/) w sprawie Km 25973/14.

(załączone akta egzekucyjne)

Na dzień 04.02.2015r. zadłużenie z tytułu zaciągniętej przez powódkę w dniu 10.11.2011r. w (...) Bank S.A. pożyczki wynosiło 87.546,07 zł.

(pismo k. 396)

Postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Pabianicach z dnia 28.04.2014r. dochodzenie w sprawie o sfalszowanie w dniu 07.02.2011r. podpisów o treści „ Z. P.” na umowie pożyczki z dnia 07.02.2011r. oraz w dniu 10.11.2011r. na umowie pożyczki z dnia 10.11.2011r. zawartej pomiędzy Z. P. (1) a M. S., tj. o czyny z art. 270 § 1 k.k. zostało umorzone wobec niewykrycia sprawy przestępstwa.

(postanowienie, k. 264-265)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o powołane dowody, w tym z dokumentów, zeznań stron oraz świadków.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanej D. P. (1), w których utrzymywała, że środki na zakup i wyremontowanie nieruchomości w K. pochodziły z zaoszczędzonych przez małżonków P. od 1992r. środków finansowych. Pozwana wskazywała, iż wynosiły one ponad 300.000 zł. Stanowisko pozwanej nie znajduje oparcia w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, w tym z dokumentów w postaci informacji uzyskanych z Urzędu Skarbowego, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zeznań powódki i świadka I. F. (2). Sama pozwana przyznała, że od 2002r. nie pracowała, zmarły utrzymywał ją oraz syna W. P. (1). Pozwana nie była w stanie wskazać, gdzie jej mąż pracował w okresie ostatniego roku przed śmiercią. Na przestrzeni ostatnich lat wynagrodzenie Z. P. (1) wynosiło około 2.000 miesięcznie, zaś w latach 2010-2011r. nie uzyskał on żadnego dochodu. Z. P. (1) był w trudnej sytuacji materialnej, co znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadków S. W. (2) i I. F. (2), którym zmarły się skarżył, że jest mu ciężko, bowiem jest jedynym żywicielem rodziny. W świetle zasad doświadczenia życiowego, niemożliwym jest, aby Z. P. (1), zważywszy na okoliczności niniejszej sprawy, poczynił oszczędności w kwocie ponad 300.000 zł. Jednak nabył za kwotę około 80.000 zł, wymagającą remontu i znacznych nakładów finansowych, nieruchomość w K.. Zależało na otrzymaniu środków z funduszy Unii Europejskiej, w tym celu musiał uprzednio zainwestować.

Wysokość poniesionych przez zmarłego kosztów w związku z ogrodzeniem nieruchomości w K., tj. około 30.000 zł koresponduje z wysokością zaciągniętej przez niego u powódki pożyczki w dniu 7 lutego 2011r. Za niewiarygodne należało uznać zeznania pozwanej, iż jej mąż nie pożyczał od powódki pieniędzy. Twierdzenia w tym zakresie pozostają w sprzeczności z zeznaniami M. S., która od początku konsekwentnie wskazywała, że udzieliła zmarłemu dwóch pożyczek na łączną kwotę 106.209,68 zł, a także I. F. (2). Zaprezentowana przez pozwaną wersja jest niewiarygodna także zważywszy na okoliczności, że zmarły spłacał raty zaciągniętych przez M. S. w (...) Banku S.A. (...) Banku S.A. pożyczek. Także świadek K. C. (2) zeznała, iż powódka starała się o uzyskanie pożyczki w banku, mając zamiar przekazania pozyskanych w ten sposób środków finansowych w drodze pożyczki Z. P. (1). Mając na uwadze powyższe, mimo, iż podpis na umowach pożyczek z dnia 7 lutego 2011r. i 11 października 2011r. nie został nakreślony przez Z. P. (1), w ocenie Sądu za wiarygodną należało uznać wersję powódki. Podkreślić należy, iż już w pozwie wskazywała ona, że Z. P. (1) przyszedł do niej ze sporządzonymi umowami, a ona je podpisała. Ponadto to M. S. wystąpiła do sądu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po pożyczkobiorcy. Jednocześnie powódka w sposób przekonujący przedstawiła motywy, którymi się kierowała udzielając przedmiotowej pożyczki oraz wykazała źródła pochodzenia pożyczanych zmarłemu kwot. Z. P. (1) jawił się powódce jako osoba godna zaufania i wypłacalna, zwłaszcza, że utwierdzał ją w przekonaniu, że na prowadzenie planowanej działalności uzyska dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej oraz może liczyć na otrzymanie miejsca w domu spokojnej starości, który zmarły zamierzał otworzyć.

Z powyższych względów za niewiarygodne należało uznać także twierdzenia pozwanego W. P. (1) w zakresie jakim twierdził, że zmarły nie pożyczał żadnych środków finansowych od M. S., zaś jej działanie ma na celu wyłudzenie od pozwanych pieniędzy. Przy czym zaznaczyć tutaj należy, iż pozwany W. P. (1) przyznał, że po otrzymaniu po śmierci ojca telefonu od córki powódki z prośbą o uregulowanie zadłużenia zmarłego, początkowo postanowił wraz z matką je spłacić.

Odnosnie ustalenia, czy podpis pod umowami pożyczek z dnia 07.02.2011r. i 10.11.2011r. oraz sporządzonymi do nich aneksami został nakreślony przez zmarłego Z. P. (1) bądź jego żonę, Sąd oparł się w pełni na opinii biegłego – z zakresu kryminalistycznych badań pisma i dokumentów M. H.. Została ona sporządzona zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą specjalną. Wskazana opinia charakteryzowała się wewnętrzną spójnością, przejrzystością oraz logiką wyводу, w sposób wyczerpujący, stanowczy i zrozumiały odpowiadała na postawione pytania. Przytoczona na jej uzasadnienie argumentacja jest w pełni przekonująca, a zgłaszane przez strony wątpliwości i zastrzeżenia co do wniosków opinii zostały wyczerpująco wyjaśnione w opiniach uzupełniających.

Sąd pominął zeznania A. S., mając na uwadze, iż świadek choruje na epilepsję i w związku z zażywaniem leków ma problemy z pamięcią, a ponadto także zeznania świadka D. P. (3), bowiem posiadana przez niego wiedza o okoliczności braku zdolności kredytowej powódki, sfalszowania dokumentów związanych z udzielanymi pożyczkami oraz zaangażowania I. F. (2) w procedurę udzielania pożyczek stanowią przypuszczenia świadka.

Na rozprawie w dniu 26.01.2015r. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dokonanie sprawdzenia podpisu świadka B. M. (2) oraz wniosek powódki w przedmiocie zwrócenia się do banków o udzielenie informacji, jako powołane na okoliczności nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dodatkowo powódka złożyła wymagane dokumenty z banku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z art. 720 § 1 i 2 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

Umowa pożyczki jest umową konsensualną, a zatem do jej zawarcia wystarczy złożenie przez strony zgodnych oświadczeń woli obejmujących elementy przedmiotowo istotne umowy wskazane w art. 720 § 1 k.c. Forma pisemna umowy jest zastrzeżona jedynie dla celów dowodowych. Umowa pożyczki w swojej treści powinna wskazywać strony umowy z określeniem ich roli w tym stosunku oraz przedmiot pożyczki. Przedmiotowo istotnym elementem umowy pożyczki jest obowiązek zwrotu pożyczki. Bez tego elementu nie ma umowy pożyczki (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2000 roku, I CKN 1040/98, LEX nr 50828). W sytuacji, gdy przedmiotem są pieniądze, wystarczy wskazanie wielkości pożyczki.

Odnosząc powyższe uwagi do realiów niniejszej sprawy, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, stwierdzić należy, iż M. S. oraz Z. P. (1), w sposób skuteczny, zawarli 2 umowy pożyczki. Fakt ich zawarcia został stwierdzony pismem w rozumieniu art. 720 § 2 k.c., mimo iż dokumenty z dnia 7 lutego 2011r. oraz z dnia 10 listopada 2011r. zawierają jedynie oświadczenie woli powódki, jako udzielającej pożyczek. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że umowa pożyczki w istocie została zawarta poprzez zgodne oświadczenia woli obu stron umowy, a powódka przekazała Z. P. (1) kwotę pożyczki w wysokości odpowiednio 33.257,66 zł i 72.952,02 zł, co łącznie stanowi kwotę 106.209,68 zł.

Strony ostatecznie uzgodniły termin zwrotu pożyczki udzielonej w dniu 7 lutego 2011r. na dzień 10.02.2017r., zaś udzielonej w dniu 10 listopada 2011r. na dzień 18.11.2016r.

Zgodnie z postanowieniami umowy z dnia 07.02.2011r. Z. P. (1) zobowiązał się do zwrotu kwoty 33.257,66 zł do dnia 10.02.2017r. wraz z odsetkami od zaciągniętej pożyczki w kwocie 28.111,35 zł, co łącznie stanowiło kwotę 61.369,01 zł, zaś zgodnie z postanowieniami umowy z dnia 10.11.2011r. do zwrotu kwoty 72.952,02 zł do dnia 18.11.2016r. wraz z odsetkami od zaciągniętej pożyczki w kwocie 51.888,82 zł, co łącznie stanowiło kwotę 124.840,84 zł. Za opóźnienie w zwrocie pożyczek zobowiązał się do zapłaty odsetek karnych w wysokości przewidzianej odpowiednio umową kredytową nr (...) oraz nr NP. (...).

Z. P. (1) obiecał powódce spłacić całe zadłużenie z tytułu zaciągniętych przez nią pożyczek wraz z odsetkami. Mając na uwadze, iż zgodnie bankowym tytułem egzekucyjnym (...) Bank S.A. z dnia 15.11.2013r. kwota zaległości wynosiła 41.337,58 zł, zaś wskazana w bankowym tytule egzekucyjnym (...) Bank S.A. z dnia 19.02.2013r. należność wynosiła 69.738,59 zł, przy czym na dzień 04.02.2015r. zadłużenie z tytułu zaciągniętej przez powódkę w dniu 10.11.2011r. w (...) Bank S.A. pożyczki wynosiło już 87.546,07 zł, wskazane kwoty, mimo początkowego spłacania przez Z. P. (1) rat kredytów bankowych, przekroczyły już kwoty udzielonych przez powódkę zmarłemu pożyczek.

Z. P. (1) zmarł w dniu 21 grudnia 2011r., zaś spadek po nim, na podstawie ustawy nabyła jego żona D. P. (1) oraz syn W. P. (1) po 1/2 części każde z nich z dobrodziejstwem inwentarza.

Zgodnie z art. 1031 § 2 k.c. w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku.

Natomiast w myśl art. 1034 § 1 k.c. do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu, żądanie zasądzenia solidarnie od pozwanych spadkobierców należności głównej tytułem zwrotu udzielonej Z. P. (1) przez powódkę pożyczek jest usprawiedliwione.

W myśl art. 359 § 1 k.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub decyzji innego właściwego organu. W niniejszej sprawie źródłem roszczenia o odsetki jest przepis art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym dłużnik, który nie spełnia świadczenia w odpowiednim terminie dopuszcza się opóźnienia i wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego.

Stosownie do treści art. 455 k.c. roszczenie wierzyciela wobec dłużnika staje się wymagalne wraz z nadejściem terminu do spełnienia świadczenia. Jeżeli termin ten nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

W przedmiotowej sprawie o odsetkach za opóźnienie w zapłacie tytułem zwrotu kwoty 106.209,68 zł, należało orzec, zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia 22 maja 2013r. Wskazać tutaj należy, iż zgłoszenie żądania zwrotu udzielonych zmarłemu pożyczek nastąpiło pismem przedsądowym z dnia 25.05.2012r., otrzymanym przez stronę pozwaną w dniu 29 maja 2012r. Jednak mając na uwadze treść art. 321 k.p.c., Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu i zasądził odsetki od 22 maja 2013r.

Z przywołanych wyżej względów Sąd rozstrzygnął, jak w sentencji, zasądzając solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 106.209,68 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 maja 2013r. do dnia zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu (art. 321 k.p.c.).

Stosownie do art. 319 k.p.c. jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności.

Przewidziane w art. 319 k.p.c. zastrzeżenie, że pozwanemu przysługuje prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność, odnosi się również do przyjęcia spadku z dobrodziejstwem

inwentarza. Sąd jest obowiązany zamieścić w wyroku to zastrzeżenie z urzędu (..) (wyrok SN z dnia 22 października 1977 r., II CR 335/77, Lex nr 2229).

Mając na uwadze powyższe, Sąd w punkcie II wyroku zastrzegł pozwanym prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do wartości ustalonego w spisie inwentarza stanu czynnego spadku.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 18 czerwca 2013r. powódka została zwolniona od kosztów sądowych w całości (k. 27).

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z wyrażoną w art. 98 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Na mocy powołanego przepisu Sąd zasądził solidarnie od pozwanych D. P. (1) i W. P. (1) na rzecz powódki kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na zasądzoną kwotę składają się koszty zastępstwa procesowego – 3.600 zł oraz opłata od pełnomocnictwa – 17 zł.

Na mocy art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 j.t.) Sąd odstąpił od obciążania pozwanych kosztami sądowymi, od których powódka była zwolniona, uznając, iż poniesienie tych kosztów byłoby dla pozwanych nadmiernym obciążeniem.